

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

mert készítmények születe ellen Párisban.

Legjobb óvszer a haj... a haját szépi és ápolja, a haját megerősíti, a korpát megakadályozza, annak terjedését és a legkésőbb korig...

Legjobb óvszer a haj... a haját szépi és ápolja, a haját megerősíti, a korpát megakadályozza, annak terjedését és a legkésőbb korig...

Legjobb óvszer a haj... a haját szépi és ápolja, a haját megerősíti, a korpát megakadályozza, annak terjedését és a legkésőbb korig...

Legjobb óvszer a haj... a haját szépi és ápolja, a haját megerősíti, a korpát megakadályozza, annak terjedését és a legkésőbb korig...

Legjobb óvszer a haj... a haját szépi és ápolja, a haját megerősíti, a korpát megakadályozza, annak terjedését és a legkésőbb korig...

Legjobb óvszer a haj... a haját szépi és ápolja, a haját megerősíti, a korpát megakadályozza, annak terjedését és a legkésőbb korig...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... 10 frt - kr. Fél évre... 5 - " Negyed évre... 2 - " Egyes szám 5 kr.

Előfizetési helyben: TELEGGY K. LAJOS és IG. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadólváltásban KUTASI IMRE könyvtárában a postahivatalok utján.

Hirdetési díj: Négy hasábos petty sorért 5 kr. Nagyból terjedelmű a többszöri hirdetések alkú szerint a legolcsóbb árért vértelenek. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 20 kr.

A szükség teremt.

Örömmel üdvözöltük a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek Budapestben tartott második nagy gyűlésének összejövetelét. Még nagyobb örömmel üdvözöljük most, a midőn tegnap bevégezte tanácskozásait, mert lelkesítő ránk, a vidékiekre is az a nemes buzgalom, mellyel a szövöttezett gazdasági egyesületek derék küldöttei láttak a nagy fontosságú munkához.

Mi a szövöttezést minden téren helyesljük, mert megdönthetetlen igazságnak tartjuk, hogy az egyesülésben van az erő. Szánalmas volt már az a tehetetlenség, az a zsiabadság, mellyel a legtöbb vidék gazdasági egyesületei küzdöttek. Ugy szólván, csak a névben éltek, de kihatásuk a gazdasági viszonyok javítására mondhatni semmi sem volt.

És most új élet szállott a gazdasági körökbe, elevenen pezseg a vér, a munkára termelt izmok megerősödtek — a szövöttezet által. Nem az egyes emberek hiúsága, hanem a szükség teremtette meg a gazdasági egyesületek szövöttezetét.

Hiszén Magyarországon a legjelentékenyebb nemzetgazdasági tényező a mezőgazdaság. Századok óta felismerték ezt ilyenek, de ennek felvirágoztatására a kellő súlyt fektetni hiányzott a tetterő, vagy pedig talán a más viszonyok közt élő ösökből nem is volt meg az akarat.

Nagyon helyes, hogy a magyar gazdaságközönség levethette valahára azt az ázsiai kényelmet, hogy mindent a kormány kezdeményezésétől várjon, hanem kiállt maga a tettek mezejére és saját érdekeit helyesen felismerve, a tömörülés által igyekszik érvényt szerezni régi óhajának; valamint eleget tesz egyik legfőbb nemzetgazdasági szükségletünknek.

A magyar nemzet legárasabb kincse a föld termő erejében van s a gazdaközönség van arra hivatva, hogy ezt kiaknázza a nemzet javára, a közvagyonosodás előmozdítására.

Igy társadalmi uton haladva, a legbiztosabb a nemes cél elérése s a gazdaságközönség működése egészen függetlenítve lesz a kormánytól, sőt hivatva leend arra, hogy a mezőgazdaság felvirágoztatása érdekében üdvös tanácsokat adjon a kormánynak.

Ennek eszközzésére volt igen célszerű felállítani, vagy is elvileg eldönteni, hogy mezőgazdasági főtanács állítsassék fel. A gazdasági érdekeknek országosan csoportosított képvisellete csak is előnyvel járhat a gazdaközönségre. Nem oszthatjuk azok nézetét, a kik idő előtti alkotásnak tartják ezt, mert ha ennek sikeres működésére

nincs is kellőképen előkészítve a talaj, ez a főtanács lehet az uttörő, mely a gazdaságközönség előhaladásának ösvényét egyengeti s a kitűzött célra biztosan vezérel.

Még az sem aggaszt bennünket, ha talán az első szervezkedés nem bizonyulna mindenben életre valóra, mert itt is okvetlenül előállhatnak a kezdet nehézségei. Könnyebben lehet a meglévőn javítani, mint újat felállítani.

Poroszországban már régebben működik ily országos gazdasági főtanács, s azért ott is megtörtént, hogy újra kellett azt szervezni. Az idő a legjobb utmutató.

Részünkről attól sem tartunk, hogy ez a gazdasági főtanács megbéjűn a vidéki gazdasági egyletek működését, sőt azt véljük, hogy folytonos tevékenysége által munkásságra fogja serkenteni ezeket is. Így a gazdaközönségben szélesebb körben költetik fel az érdekeltség. A szervezett megállapításánál figyelemmel lesznek bizonyára az iránt, hogy parancsoló hatalom ne adassék a főtanács kezébe, s így ennek működése mellett a vidéki gazdasági egyletek hatáskörének önállósága és függetlensége legkevésbé sem fog csorbát szenvedni.

Sajnálatos, hogy ez országos szövöttezethez a vidéki gazdasági egyleteknek még alig harmadrésze lépett be. De reméljük, hogy a második nagy gyűlés ily fényes sikere arra fogja hazaszerzte buzdítani a gazdaközönséget, hogy abban minél nagyobb számmal vegyen részt.

Mert ezt az országos gazdasági szövöttezést valóban — a szükség teremtette.

Debreczen, febr. 28.

— A jó horvátok. A horvát-szerb egyesület megalakítását célzó bizottság közelebb tartott ülésén Makanez nem egy támadást intézett Magyarországgal szemben. Annnyira megszórtuk már az eféléket horvát részről, hogy bosszankodni sem tudunk rajta. Bizonyos hang nem hat a menyországra.

— A söradó megszüntetése tárgyában a vidéki sörözők egy küldöttsége járt a miniszternél. A miniszter azonban hamarosan kijelenté, hogy a söradót meg nem szűntetheti. — Nagy szükség van a pénzre.

— A szerb egyházi autonómia tárgyában küldöttség járt a miniszterelnöknel, ki megígérte, hogy az ügyben a szerb egyház és nép érdekeit tekintetbe veszi.

— Radó Kálmán, vas megyei főispán, kinek Pázmánydal szerencsétlen kimenetelű párbajsete volt, a „Nemzet” értesülése szerint nem adta be lemondását. De ez nem áll. Beadta, sőt a miniszter azt már el is fogadta.

— Nesze semmi, fogd meg jól. Egy már évek óta számtalan panaszra okot adott ügyben felhívatalos uton következő „hivatalos” stílusban fogalmazott jelentést tesznek köze: „A polgári és katonai hatóságok közötti

levelezéseknél a nyelvkérdés miatt igen gyakran merülnek fel nehézségek, melyek a két hatóság közt folyamatosan levő valamely ügynek elintézését huzamosabb időre megakasztva, ellenébe jönnek a hivatali gyors ügykezelés intenciójával s nem ritkán magának az ügynek is ártalmára vannak. A kérdéses ügyben az említett hatóságok között létrejöheto netalán surlódás elkerülése s a hivatali ügyelet hátráltatására szolgáló akadályok elhárítása céljából, a polgári és katonai hatóságok közt felmerülő nyelvkérdések megfelelő szabályozása végett, a magyar kormány s a közös hadügy-miniszter közt tárgyalások vannak folyamatban.” Mennyi izzadásba, tárgyalásba kerül ez a nyelvkérdés. S mily egyszerű volna pedig megoldása annak kimondása álta, hogy Magyarország a magyar nyelv az uralkodó, s annak hódolni tartozik akár polgár, akár katona.

Legyünk önállóak!

Debreczen, febr. 28.

Nem új az eszme, de most került felszínre. A közzsájon, magán társaságokban rég óta érdeklődik az ügy, hogy a debreczeni ref. egyház függetlenítse magát az egyházmegyétől. S nem véltünk csatlakozni, midőn kimondjuk, ez az eszme annyira megért már közönségünknel, hogy az csak a megvalósulásra vár.

Az egyháztanács vasárnapi közgyűlésén Somogyi Pál egyházi főjegyző körültekintő határozati javaslatot nyújtott be, a melyben nincs ugyan ez a fentérintett eszme határozottan kimondva, de igenis annak elfogadása az első lépés volna az említett cél elérésére.

Epen azért mi részünkről nagyon helyesnek, időszerűnek tartjuk Somogyi indítványát, s reméljük is, hogy az egyháztanács az egyház jól felfogott érdekeiből indulva ki, egyhangulag teszi azt magáévá.

Hiszén, ha attól eltekintünk is, hogy Debreczen ref. püspöki székhely, ez az egyház elég népes arra nézve, hogy az önállósághoz való jogát érvényesítse, s bír elég vagyonnal, hogy az egyházmegye mankóját eldobja kezéből és függetlenül intézze a maga ügyeit.

Uj egyházi törvényeink most teszik éppen szükségessé az egyetemes egyház újra szervezését. Ez az időpont tehát arra a legalkalmasabb, hogy e kérdéssel foglalkozzunk.

S valósítsuk meg az eszmet. Felelősegesnek látjuk egészen, hogy a debreczeni ref. egyház esperesi felügyelet alatt álljon, akkor, midőn itt nagyobb hatalom, a püspök székel. Az egyetemes egyház érdeke sem volna sértve, mert e körülmény által is biztosítva lenne az iránt, hogy itt törvénytelenségek, rendellenességek nem fordulhatnak elő.

Különbön is a mult elegendő példa a jövőre. Eddig se intézkedett felettünk az esperes, miért ne vonhatók ki tehát magunkat az ő hatásköre alól egészen?

Továbbá az egyházkerülettel szemben is eddigelé csaknem önálló viszonyban állott a debreczeni ref. egyház, annyira, hogy oda máig is az egyháztanács választja az egyházi képviselőit, a kik ott nemcsak tanácskozási, hanem szavazati joggal is bírnak.

Vegyük fel meg a tanárválasztás ügyét. A főiskola pedig az egyházkerület. S mégis a tanárválasztók felet a debreczeni egyház adja, ezt a jogát az egyházkerület is elismerte, mert a népes egyház püspöki székhely.

Nem volna tehát nagy ugrás, ha kimondatnék, hogy a debreczeni ref. egyház függetlenítse magát az egyházmegyétől.

Somogyi Pál javaslata, mint mondtuk, körültekintő, óvatos, de erre a célra irányul, épen azért méltányoljuk és helyeseljük azt mi is. A nagy közönség szintén örömmel fogadta az életre való határozati javaslatot s nem lehet kétségünk, hogy a közönség öröme az egyháztanács is elfogadja azt.

Miért botorkoznánk a más járszalagán, ha függetlenek is tudunk lenni? Legyünk önállóak!

— A szabadság-szobor felállítása tárgyában a fővárosi törvényhatóság által megindított mozgalom országszerte élénk viszhangra talált, s a központi bizottsághoz érkező jelentések szerint a törvényhatóságok tömegesen sietnek a szobor felállítási költségeihez, tehetőségük szerint hozzájárulni. Legutóbb Hód-Mező-Vásárhely város tanácsa tudatta, hogy képviselőtestülete 500 frtot szavazott meg a szabadság-szoborra, mely összegnek felét már meg is küldötte, a másik felét pedig a jövő év január havában fogja megküldeni. Nem kevésbé örvendetes jelenség, hogy ambar e hó 20-án kérte még csak fel Geröczy Károly alpolgármes er, mint a központi bizottság elnöke, a vidéki gyűjtő-bizottságok szervezésére a törvényhatóságokat, már is tudatta a majdnem kizárólag tótjakkal lakosokkal bíró Zólyom város, hogy a f. hó 24-én tartott közgyűléséből, az ottani gyűjtések vezetésére bizottságot küldött ki.

Országos gazdasági gyűlés.

Budapest, február 27.

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagy gyűlése ma — a harmadik napon — befejezte messze kiható tanácskozásait. Elnökölt Dessewffy Aurél gróf. Tárgyalás alá vétettek a 8. és 9. pontok, melyek a vidéki egyesületek és főkegyesületek, valamint a gazdakörök közti kapcsolatot és a gazdakörök és főkegyesületek tagjai által fizetendő méréskelt tagdíjakról és az állami egyelnyek ezekre is leendő kiterjesztéséről stb. szólnak.

Galgóczy Károly megegyezőbbet nem ajánlhat, mint azt a kapcsot, mely a vidéki egyesületek és orsz. gazdasági egyesület közt létezik. De a 8. pontnál a szakosztály választából kihagyatná azt a kifejezést, hogy a határok a földmívelési miniszter közbejöttével állapíttassanak meg, aztán ellenzi, hogy a vidéki főkegyesületek jövedelmek egy bizonyos százalékát a központba szolgáltatassák be. Elnök e felszólalásra megjegyzi, hogy a

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A nihilista herczeg.

Irta: Könyves Tóth Kálmán. (Vége.)

Szegeden s Temesvárt is jó sikerrel működtem. Az ékszereken könnyen tudattam, mindent írást kértem, nehogy nihilista herczegem kételkedjék becsületességemben, sőt még költségkímélés tekintetéből mindenütt a harmadik osztályban utaztam. Keserűen mosolyogtam olykor-olykor magamban, mikor eszembe jutott, hogy én is nihilista vagyok. Az utazók nehéna fel is hozták beszélgetés közben a nihilistákat, ilyenkor összeréztem, ha vajjon nem ösmertek-e föl.

Meg kell még említenem, hogy Ludomirszka grófnéval tudattam, hogy ha netalán még ékszereket hozna, azokat hová helyezze el. Szobámban az ágy fölé én magam csináltam egy kis rejtéket. Itt tartogattam takarékpénztári könyvecskémet, mely már kerekszám kétszáz forintra rugott. Szobám kulcsát a grófné vette át őrizés végett olyczébből hogy ott akar egy összejövetelt tartani, mert tulajdonképeni szállását nem akarja még az új tagokkal közölni. Én sem tudtam.

Körülbelől ezen forintot kaptam az ék-

szerekből, mikor Budapestre érkeztem, mindjárt feltűnt nekem, hogy az indóháznál a harmadik osztályból kilépköket gondosan meg-meg nézi egy pár egyén.

— Ez az, — szólt közlök egyik — rámutatva.

— Csakugyan, — viszonzá a másik s egyenesen hozzám lépve kérdezi.

— Ön Savó Benceze, váltótörvényszéki írnok?

— Szolgálatára uram, — rebgtem halál-sápadtan, mert valami titkos ösztön sugta, hogy titkos rendőrökkel kerültem össze.

— Akkor hát kövessen minket, kérjük, hogy csöndesen viselje magát, mert sajnálunk, ha erőszakhoz kellene nyulnunk.

Dehogy vonakodtam volna! A rendőrség nyomára jött a nihilista üzemeknek, melyekben én is belesodortattam s most már mehetek az akasztófára. — én a ki soha még a légynek se vétettem.

Beültettek a bérkocsiba. Ekkor ültem először ilyen járműbe, de még eszembe sem jutott, hogy a ruganyos hintászásban gyönyörködjem, Utközben a rendőr urak kimotóztak s egy-egy gunyos mosoly vonult végig ajkukon, mikor az ékszeréről kiállított nyugtákat előszedezgettek.

Nos, jó madár, szólt a rendőrkapitány, a mint a bérkocsiból egyenesen a kapitányhoz

vezettek — hamar rajta csiptünk. Van-e még azokból az ékszerékből?

— Nem tudom, — viszonzám elképedve.

— Kik czinkosai? kérdezte fürkésző szemével csaknem átszúrva.

— Nem tudom, — ismétlém, — a világtól sem mertem volna még kivallani, hogy a nihilistákkal léptem szövetségre.

— Vigyék a börtönbe, — parancsolta az öröknek, — majd megpuhítják.

Kellett is engem puhítani, hiszen oly puha voltam, mint a szivacs, vagy mint a lágy viasz, azt csináltak belőlem, a mit akartak. S mégis nihilista voltam. Az kétségtelen. Egy hétig hozzám sem szóltak. Ezt mégis megsokaltam s végre kitaláltam a módját, hogy szép szerével, hogyan menekülhetek meg a nihilistáktól. Jelentem az örök, hogy mindent bevallok, vigyen a kapitányt elé.

— Nos, hát végre mégis észre térünk? e szavakkal fogadott a kapitány.

— Mindent ki vallok azon feltétel alatt, — kezdém — ha megígéri kapitány ur, hogy innen a fogságból legalább tíz évig ki nem bocsát, hasznomat vehetik nekem itt is, segíték irni.

A rendőrkapitány nagy szemeket meresztett rám.

— Megbolondult maga? kérdezte csodálkozva.

Bizony nem messze állottam a megbó-

londulástól, mindég azok e nihilista halálfejek ugráltak körültem, éjjel és nappal fenyegetőzéseik háboríták nyugamam. De kifogok rajtok, ha tíz esztendőre bezárnak. Ekkorára talán a bölcs kormányok kifogják őket irtani.

— Nem bolondultam én meg kapitány ur, — szóltam aztán, — de tudja meg, hogy engem a nihilisták erőszakkal avattak be szövetségükbe s én azoknak vak eszközevé lettem. . . .

Aztán hegyéről-tövére elmondtam iszonyu kalandomat, végre azzal zártam be, hogy alázatosan kértem, miként tíz évig ne éreszenek ki innen, mert ha kilépek, azok a tigrisek kiontják véretem, mert árulójok lettem.

A kapitány először mosolygott, aztán kaczagott, majd parancsolta, hogy írrok adja elem azt a nagy könyvet, mely ott az asztalon hevert.

— Forgassa végig ön ezt az albumot, — mondá — hátha ráismer Worszky herczegre s Ludomirszka grófnéra.

Csakugyan nihilista arczképek lehettek ez albumban, mindannyia úgy néze t önnan felém, mintha árulásomért halált kiáltának rám. Forgattam, hát egyszer az ősz herczeg arczképe csakugyan elem bukkant s aztán három négy lappal a gyászos grófné is.

— Ezek azok, — mondám a két arczképre mutatva.

— Nohát, Savó Benczi, — mondá a ka-

jelenlegi egyesületek viszonya nem alteraltatik s a szakosztály választása csak az újból alakítandó egyesületekre vonatkozik.

Krisztinkovich Ede kihagyatni kéri a 9. pont választását, hogy a főkegyesületek bizonyos százzalékkal járuljanak a megyei egyesület költségvetéséhez.

Elnök kimondja a határozatot, hogy a szakosztályi javaslat szövege a 8. pontra nézve elfogadjatik, a 9. pontra nézve pedig a szakosztályi javaslat szintén elfogadjatik a Krisztinkovich által indítványozott kihagyással.

A 10. pont a) b) és c) szakaszaira a szakosztályi javaslat elfogadtattott.

A 10. pont d) szakaszánál felszólal: Hegedűs Sándor s indítványozza, hogy e szakasz hagyassék függőben. Viczmány Ödön meg az e) f) g) szakaszokat függőben hagyja, a h) szakaszt pedig kihagyatni kéri. Elfogadjatik.

Szcitovszky János a 11. pont tárgyalása előtt tesz némely észrevételt a közgazdasági előadókról és a lötenyészési bizottságokról.

Viczmány Ödön a lötenyészési bizottságok teendőit a gazdasági egyesületekre kívánná bízni, mert ez a helyes út.

Elnök kimondja a határozatot, hogy a kiküldendő bizottság a legutóbb felszólaltak által felvetett eszméket is tegye tanulmány tárgyává.

A csángók kint és itthon.

Nem tagadhatja meg magát soha a magyar vér, ha idegen föld talaján pezseg is az. Tomka Károly, a bukovinai magyarok egyik ref. lelkesze Andrásfalváról levelet irt a csángókról Nagy György kormánybiztoshoz, a melyből adjuk a következőket.

Az oláh bojárok már karácsonykor hozták be a pénzt Moldvából és husz, harmincz, sőt negyven frtot is kasza, arató, és masina pénz szivesen előlegeznek a nyári munkára, tehát oly munkára, a mibe csak hat hónap múlva kezdenek: Magyarország népe nem tudna meghozni azt az áldozatot, a mit, hogy a munkát biztosítsa, egy oláh bojár is megtesz. És kockáztatásnak vélné a hogy fejenként legalább is husz frtnyi előleget adjon a munkás erőnek, a midőn rögtön munkába állanak.

Nem mertem volna én egy lépést sem tenni érték, ha nem ismerném őket; egy vagy legfeljebb két hónap alatt ledolgoznak az előlegeket, úgy hogy ők meg sem érznek és a magyar haza kamatostól visszanyerné, a mit nekik adott.

Eddig a Moldovába kecsegtetéseknek, bár ha ehezv és fáva, egész télen ellene állottak, csak hogy haza mehessenek.

De már tovább nem bírnak velők, föl-szedik a moldvai pénzeket, hogy legalább a tavaszig kihuzhassák életök fonalát, és akkor újra Moldovába szállingóznak és ott végzik a legbaromibb munkát egész késő őszig azért, a mit télen megessenek; hogy jövő karácsony felé ismét haza vergődjenek, a kik ott nem veszték, beteg, megnyomorodva, félig halálra kinezva.

Ha bankár vagy tőkepénzes vállalkozó volna, száz frtig állának jót fejenként minden munkásért. De méltóztassék elhinni, hogy a mily messzire estem a tőkepénzekről, oly késznek valom magamat, bár hat gyermek apja vagyok, a fejmemel jót allani, hogy az a husz ezer frt, a mit itt ezer munkásnak előlegül szükséges, a legbusásabban visszafizetendi magát.

Ezer munkás várakozik reá, hogy érczkarokkal visszaadja azt. Ezer oly magyar munkás, a ki husz ezer magyarnak legbiztosabb uttörője lenne a hazába. Megannyi Apostolának lennének ezek mind, a kiktől olyan dolgokat hallana Nagy-Magyarország, hogy még a kövek is meglágnának előttök.

Házaink és földjeink eladását télviz idején meg eddig hiába hirdettettük és köröztettük, egy ember sem tudott vásárt csinálni, és így, annál kevésbé teremthet uti költséget az is a kinek háza és földcskéje van.

Ne terheltekké e szerint Nagyságod kegyesen kieszközölni, hogy e munkás erők a mindnyajunktól imádott hazánknak megmentessenek. Mert különben a hazaköltözés is nagyban

pitány — tudja meg, hogy magát két kitanult zsebmetsző és rabló szedte rá. Az a Worszky herceg csakugyan egy orosz születésű gazember, ki a mult hóban két lengyel urat rabolt ki s az a Lodomirszka grófné magyar születésű czinkostára, a ki lengyel urakhoz mint szobalány szegődött be s készítette az utat a rabláshoz. Ezeknek volt maga orgazdájuk.

Lehullott a hályog a szememről. Könynyebben lélekzettem. Csak hogy nihilista nem vagyok, csak hogy azoktól a kis ugráló halálfejekről megszabadultam. Azonban még egy pár hétig, míg a vizsgálat mindent ki nem derített, fogságban kellett ülöm. Sem egyiket, sem a másikat nem csiphettek el. Hihetőleg kivártak engem a vasutnál s megláthatták, a mint elfogtak. Rögtön kerekelt oldhattak. A lopott tárgyak részletesen meg lettek táviratolva s a rendőrség úgy jött nyomára az egész turpisságnak. En nem voltam otthon; az ezüstműves előtt nem titkoltam nevemet; én rá m önyű volt rám akadni, de azt a másik kettőt nem fogták el.

Szegenykezve mentem haza, mikor végre két heti fogság után kinyilatkoztatták, hogy szabad vagyok. Háziasszonyom átadta szobám kulcsát. Kinyitóm s első dolgom az volt, hogy a kis rejteket nézzem meg, hol takarékpénztári könyvecskémet tartottam, „szakadj rám

meg lesz nehezítve, a mennyiben a népnek nagy része kénytelen lesz, hogy leküsse magát és Moldovába megy egész évre. Onnan pedig haza nem bocsátják, ha csak meg nem szokik, már pedig szökevényekkel magunk sem szeretnénk hazánk szent határát bekeverni.

Jól tudjuk azt, hogy az országgyűlési képviselők körében bizottság alakult a csángók hazatelepítése ügyében, melynek elnöke Somsich Pál. Ő hozá fordult aztán Nagy György a fentebbi levél folytán, s a következőket írja:

Mint a „Keleten lakó magyarok hazatelepítésének előmozdítására alakult országos bizottság“ elnökehez, azon kérelemmel vagyok bátor a legmélyebb tisztelettel és a legteljesebb bizalommal fordulni Excellentiához, méltóztassék nagyméltóságodnak — akár közvetlenül, akár közvetve a vezetés alatt álló bizottság által — kegyesen odahatni, hogy hazatelepülni vágyó bukovinai magyar testvéreink, a hozszu és sok költséggel járó hazautazás terhelését megkönnyítse, sőt egyenesen — lehetővé tetele céljából némi segélyben részesítteszenek.

Tudom, mennyire érdeklődik Excellentiád ezen minden irányban oly nagyfontosságú telepítés ügye iránt, és bizonyára nem méltóztatik szerénytelenségnek venni, ha bátor leszek Excellentiádnak a lehető rövidséggel az eddig történeteket nagybecsű tudomására hozni.

Midőn az elmúlt évben, az ugynevezett dunai földrészek armentesítését foganatba vettem, főtörökvesem oda irányult, hogy az államnak ezen valóban Nilus-völgyi termékenységu talajjal bíró földjeire magyarokat telepítsünk.

Penzügyminiszter ut ó nagyméltósága azon tiszteletteljes felterjesztésemet, mely szerint az armentesítés társulási útján, az államnak minden különösebb penzügyi terhelése nélkül vitessék keresztül, helyeselni és elfogadni kegyeskedett, továbbá osztani és támogatni méltóztatott azon nézetemet is, mely szerint az armentesítendő területre, mint új telepekek kizárólag magyarok legyenek telepítendő, hogy ez uton hazánk ezen véghatárán, a hol — tájdalom — ma még magyar alig van, életképes magyar községek alakuljanak, melyek a magyar állameszmének, különböző irányu nemzetiségi törekvéssel szemben eber őrei és biztos védbástyái legyenek.

Midőn a mult év június havában a Bukovinában lakó andrásfalvai magyarok azon kérelemmel fordultak hozzám, hogy segítenem elő az armentesítendő dunai öblözetekbe való hazatelepítésüket, örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy velük levelezésbe lépjek, és viszonyaik s körülményeik felől tájékozást szerezve, mindent megtegyek, a mi csekély erőm és hatáskörömtől telik, hogy elszakadt testvéreink az edes hazánknak ismét visszaadassanak.

Az andrásfalvaiakat követték a jözséfalvi, Fogadjisten és Istenségitis községekben lakó magyarok, a kik a legelőnkebb színekkel festve nehéz és szorongatót helyzetüket, esdve kéri, hogy haza jöhessenek.

Es midőn értesitettem őket, hogy kérésük teljesülése közel áll a megvalósuláshoz, a mennyiben néhány száz bukovinai magyar család épen az általuk óhajtott kitűnő minőségű talajon, meg ez év folytán el lesz a legkedvezőbb feltételek mellett helyezhető; ezen értesítés következtében mult év december hó 4-ik napján a bukovinai magyaroknak egy küldöttsége jelent meg nálam, hogy telephelyeiket az igéretnek azon földjét, mely eddig csak képzeletükben élt, és melyet csak lelki szemekkel láttak, most a valóságban is megláthassák.

Mielőtt azonban ez történt volna, azon utasítást adtam a nálam járt küldöttségnek, hogy kerjenek ő Császári és Apostoli királyi felségétől legkegyelmesebb királyunktól kihallgatást, és adják elő, hogy visszakiváncoknak Magyarországra, és itt épen olyan jó alattvalói lesznek ő felségének, mint Bukovinában voltak. Továbbá kerjenek a miniszterelnök és penzügyminiszter ut ó nagyméltóságaitól is hasonlóképen kihallgatást, mert első sorban ők vannak hivatala hazatelepítésük ügyének kedvező elintézésére. Hogy mindez megtörtént és hogy a küldöttséget úgy ő felsége mint a Miniszterelnök és penzügyminiszter ut ó excellenciáik kegyesen és biztatólag fogadták, azt

boltozat, nyilj meg föld! Kialtám kétségbeesetten. A takarékpénztári könyvecskének hült helye. Egy czédulácska volt ott a helyen, s azon pár sor tele hibákkal: „Őn ügyetlen! legalább is ezer forintunk veszett oda miatta. A helyett, hogy kárpótolva legyünk, takarékpénztári könyvecskéjét váltottuk be. Még tartozik nekünk háromszáz forinttal. Nihilista barátjaim.“

— En tartozom nekik háromszáz forinttal! a gazemberek! — kialtám dühösen, — meg így rá nem szedtek sohasem, de csak hogy nihilista nem vagyok.

A váltótörvényeséknél azonban kitelt a becsületem. Azért jöttem hozzá, hogy ha valahol irnoki vagy segédantitói állomás üresedésbe jönné, ajánlj.

— Szegény fiu! — vigasztaltam — téged ugyan csuful rászédtek, de vigasztald magad azzal, hogy okosabb embereket is lóvá tesznek olyanok, kik más tekintetben csakugyan nihilisták.

Savó Bencki csakugyan kapott segéd-irnoki állomást s csak az az egy bosszantja, hogy most mindenki „nihilista hercegnek“ hívja. Talán senkinek sem került aránylag olyan sokba a hercegi név, mint neki. Es e történetnek, tisztelt olvasóm, fele sem tréfa.

méltóztatik nagyméltóságodnak tudni. Azt pedig — hogy az ország közvéleménye és a képviselőház pártkülönbség nélkül minő osztatlan lelkesedéssel fogadta és tette magáéva a bukovinai magyarok visszatelepítésének nagyfontosságú ügyét, — fényesen bizonyítja a küldöttség ittjárta után nagyméltóságodnak előnközte alatt e czézből alakult országos bizottság.

A folyó és jövő évben 500 bukovinai magyar családot lehetne a Duna mentén elhelyezni. Az itt járt küldöttségnek megmutattam a földet, kész örömmel jönne 300 család minden percében, és ha a jövő hó közepéig haza jöhétnének, nem csak a pusztá földet kapnák, hanem kaphatnának a pancsovai védőtöltesek építésénél igen előnyös feltételek mellett munkát is, hogy magunkat egy kevés tőkét szerezve, fel tudják építeni házaikat, és a legszükségesebbekkel felszerelni gazdaságaikat.

A Bukovinában lakó magyarok következő feltételek mellett lennének hazatelepítendő: Minden egyes család kap 10 kat. hold kitűnő minőségű szántó földet és két hold legelő illetőséget, az armentesítési költséget a telepekek 37 és felev alatt törlesztik. Az államnak földváltóság címén egy kat. hold után hatvanhárom o. é. frtot kell fizetni; ezen összeg 35 év alatt törlesztendő és pedig azon eredményvel, hogy a három első évben az armentesítési költségen kívül semmit sem kell fizetni. Es így az államnak a földváltóság csakis a negyedik termésből törleszti a telepes.

Ezen intézkedés által az első évek nehezségei nagyon meg lesznek könnyítve. A hatvanhárom frt felévi részletekben harminczkét év alatt hét százzalékkal törlesztetik, és így felvének két forint 20 1/2 kr. fizet holdanként minden telepes harminczkét évid vagyis évenként négy forint negyvenöt krajczárt holott ezen földnek évi hasznóbéré 14—15 forint.

A magy. tud. akadémia tegnapelőtt délután összes ülést tartott a közoktatásügyi miniszter az archaeologiai bizottságnak emlékek részére 5000 frtot engedélyezett. A természettudományi szakosztálynak egy Magyarországi matematikai és természettudományi munkásságát ismertető idegen nyelvű folyóiratra az ülés 1200 frtot szavazott meg. Gyulai Pál kritizálja a II osztály eljárását a millenium kérdése tárgyában s indítványt nyújt be, hogy az összes ülés ne fogadja el az osztály felterjesztését s azt visszautasítsa az osztályhoz azzal, határozná meg, a millenium melyik évben ünneplendő meg s vajjon a bejvetel vagy az ország foglalás ünnepelessék meg. Ipolyi Arnold, Deák Farkas, Szilágyi védi az osztály eljárását s kijelenti, hogy visszautasítás esetén se remél az osztálytól más eredményt. Pulszky Ferenc nem akarja reá erőszakolni az akadémiára, hogy tulajdon valamt, a mit nem tud, de nem is tudjon Salamon Ferenc e kérdésben a földai annálisokat tartja a legkompetensebbeknek, anonymus a honfoglalás évét 884-re teszi, de ő ezt sajátóhának véli s a 889 évet mondja a pontos időnek. Ezt fogadta el a német tudományos világ is. Ő bizik, hogy a kérdés megoldható lesz, ha a jelentés az osztályhoz visszautasítatik. Szász Károly Gyulai indítványához járul, szavazás alá bocsátatván a kérdés, az összes ülés 13 szavazattal 9 ellenében a történelmi osztály jeletését visszautasítja újabb tárgyalás végett az osztályhoz. A magyar földhitelezet 30,961 frtot gyűjtött az Arany-szoborra. Végül Kápolnay Pauler István emelkedett hangú emlékbeszédet tartott Asbóth l. t. fölött s ezzel az ülés véget ér.

Külföldi dolgok.

Nemzetközi összeszeesküvés nyomára jöttek Brüsszelben A diuamit-robbanásra vonatkozólag a Gazette de Bruxelles azt jelenti, hogy böröndök foglaltattak fel, melyek nagyobbbrést orosz és olasz nyelvű enirott leveleket és okmányokat tartalmaznak. A böröndök tartalma kiterjedt és tervezett nemzetközi anarchista összeesküvés létezését arulja el. Tegnapelőtt óta folytonos sürgönyváltás foly Brüsszel, Páris és Pétervárközött.

A Duna értekezlettel jóformán befejezte munkálatait. A konferencia elismerte Oroszországnak a Kilia-ágra vonatkozó igényeit s az orosz kormány képviselője kijelentette, hogy a Kilia-ágon minden nemzet hajói szabadon járhatnak.

A Kaminszki-ügyben kiküldött bizottság tegnapi ülésében a foganatosítandó kihallgatások iránt hozott határozatot. A bizottság abban egyezett meg, hogy a legelőszőr a kormányt szólítja fel, hogy a Kaminszki-ügyről nyilatkozzék, ezután pedig az épen Bécsben időző Kaminszkinak nyújtandó alkalom, hogy a bizottságnak a kívánt felvilágosításokat megadja.

Szt.-Pétervárról jelentik: Hire jár, hogy a czarkoronázás a legutóbbi tanuló-zavargások s az egyetem disztermének leégése folytán el fog napoltatni. Az elnapolás azonban nem látszik valószínűnek. Fény ellenben az, hogy elfogtak negyven tanuló, a kik bántalmazással fenyegettek Tolstoj minisztert.

Válasz Zérónak.

A „Debreczen“ tegnapi számában „Színügyi érdekeink, czim alatt Zéro nómet mint színigazgatót né támadjá meg.

E roszakarathól vagy boszuból eredő ráfogásokkal szemben kötelességemnek tartom a nagy közönség tájékozása végett röviden követezőkben válaszolni.

Tekintélyes egyének, kik igazgatói működésém titkaiba közelebbről be vannak avatva s kiknek jóakaró utbaigazításait s figyelmeztetéseit igenis, mindenkor tekintetbe szoktam venni, bizonyosságaim lehetnek arra nézve, hogy nóm, Krecsányiné sem a külvilágban, sem a színpadon soha csillogni nem kívánt, tagtársai fölött fölényt vagy tekintélyt gyakorolni, társulatom tagjainak szerződtetésébe, szerepek kiosztásába avatkozni nem szokott, hanem mint színész nő, lelke teljes hevével igyekezett hivatásának szerény tehetőségéhez képest töle telhetőleg mindenkor megfelelni.

Zérónak állításai tehát nem egyebek legbő kapott roszakaratu állítások s rágalmaknál. A mi végre Zérónak azon alaptalan ráfogását illeti, mintha nóm Vadnay Vilma kisasszonyt társulatomtól elmarat volna, s nevezet kisasszony nóm miatt távoznék fölem, erre vonatkozólag aljlon itt Vadnay kisasszonynak saját nyilatkozata.

Nyilatkozat.

A „Debreczen“ f. hó 27-iki számában emlitetik, hogy e városból való eltávozásom t. Krecsányiné asszony, igen tisztelt pályatársom miatt történik. Az igazság érdekében kötelességemnek tartom ezt állítást tévesnek nyilvánítani, annál is inkább, mert a fent emlitett igen t. pályatársóval soha legkisebb bajom sem volt s eltávozásomra seami befolyást nem gyakorolt. Debreczen, 1883. február 28-án.

Vadnai Vilma.

Föntebeiek után kérdem tisztességes, gentleman ferühöz illő eljárás-e az egy nőt kívül — miut czikkiró a lap előző számában maga is elismeri — s o h a n e m b e s z é l t m e r ő b o s z u t ó l v e z é r l e t t e t t e v e, i l y alaptalan ráfogásokkal a nyilvánosság terén megtámadni s nevet hírlapilag megburcolni. Ennek megtételését a nagy közönségre bízom.

Nekem szánt jó tanácsait illetőleg egyszer mindenkorra jegyezze meg Zéro, hogy arra nézve kár az időt és nyomdafestéket vesztegetnie. Az ön tanácsa előttem annyit nyom, mint a számtanban a zérus: se nem oszt, se nem szoroz. Az ön által felállított theoriát gyakorolja a társadalomban ön maga, mert miut Zajtay uram mondja: „az én tisztességes magyar gyomrom azt nem veszi be.“ En Debreczen nagyérdemű közönségének pártfogását nem privát hízelgés, porban csuszás, hanem — miut eddig — szerény tehetőségemtől kitelhető szorgalmam s igyekezetem által akarom kivívni.

Debreczen, 1883. február 28.

Krecsányi Ignác, színigazgató.

ÜJDONSÁGOK.

* A városi árvaszéknél, egy 1200 forint évi fizetéssel díjazott ülnöki állomás az 1883. márczius havi rendes bizottsági közgyűlés alkalmával választás útján betöltendő lévén: képesített pályázni kívánók, 1883. márczius hó 7-ik napjáig, szóval vagy írásban alólirottán jelentkezzenek. — Debreczen, 1883. február 27. Simonffy Imre, kir. tanácsos, polgármester.

* Kegeyet. A jó öreg Garbóczy Sámuel szép emlékü ref. énekvezérünk sirkörvére a hálás kegeyet újabban ismét hozott áldozatot. E nemes czélra eddig szerkesztőségünkben adaktok: Somogyi Pál 1 ft. Jeney Miklós 1 frt. dr. Ozory István 2 ft. Jóna Dániel 1 frt. Nagy Pál 1 frt. Eddig tehát gyűlt erre a czélra nálunk 34 frt. A kik még a Simonyi Ernő siremlekre szerkesztőségünkben tett adományaikkal nem rendelkezték, azokat utolj felkérjük, hogy pénzeik hova fordításáról intézkedni sziveskedjenek.

* Simonyi Imre városunk polgármestere a ma déli vonattal a fővárosba utazott, hogy a hadsereg béke elhelyezése tárgyában a honvédelmi miniszteriumban tartandó tanácsmányokon jelen legyen. Ez alkalommal több, a várost érdeklő ügyben is eljár a polgármester, s lehetőleg a márczius hó 5-iken tartandó közigazgatási bizottsági gyűlésre, de legkésőbb a márczius 8-kán tartandó városi közgyűlésre hazaérkezék.

* Nemes tettekben kifogyhatlan derék polgártársunk Boros Sándor sirköraktartulajdonos Laczházára az ottani tűzkárosultak javára 10 ftot küldött a bíró kezeihez. A jó tett önmagát dicseri.

* Ma temették el Bodajkon Debreczen város egykori hírneves emberét Halmágyi Lipót. Haláláról a családi gyászjelentés így hangzik: Öv. Halmágyi Lipót, szül. Keresztényi Lilla és gyermekei Oszkár és Lilla, valamint a többi rokonok is mélyen elszomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett férjnek, apának illetőleg szoboszlói Halmágyi Lipót királyi tanácsos és nyug. m. kir. pénzügyigazgatónak folyó hó 26-kán reggel 3 órakor élte 56-ik és boldog házassága 26-dik évében az utolsó kenet felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 28-kán délelőtt 10 órakor a bodajki sirkertben fognak örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat márczius hó 1-én délelőtt 9 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Bodajk (Fejérmegyében) 1883. február hó 26-kán. Áldás poraira!

* Hymen. Tegnapelőtt február 26-kán d. u. 3 órakor esküdtek egymásnak örök hűséget eradonyi közbirtokos Rimai János

néhai esz jador le H.-Boszó János le got kivát * A tak részé lyből 50 lapunk sz a mely ő mesteri h tás végett * Lo emelésére pesti versé vásárt tar 22—24-ike * Uj dődik a s termében vizsgálat * Ma hogy ott egylet nag szini előad * Ke ményünkre tük, hogy tán észkák mekbe s ig egyáltalab * Ki lítás lesz A kiállítás A kiállítás készítmény nyekkel ös fejlesztése dekesebb k * Ün kére a föis pelyt fog * Ma főiskolai ifi Az előkészt beszédet az éves theolo * Dön tagja, legkő vendégzere * Ath táviratiszt kezében ma sunkat, hol * A lo mint tapaszt előmunkálat okból már s ságunkhoz u Lehman nev vasutat is e mostani v pott halaszt * A p lasztmányi közt elhatár r endes 18-ikán a k tatni. * Budap utczák, tere a hazai könyv kép jelent me kiadó czég k ujtások és Ferenc rajz térkép a ka szerint kész mind a tiz utait, nyilván lónsen ki v csak az egy elnevezéssel rületek külö és végre az vezetésegek lapján talál tikus és aran ról eddig ne egy érezhető tal, melyet a bizonyára eg * A pia kistermébeu fogadása tárg deklódóket fi * Megje löny a debra lat köréből. Révész Kálmá * Kiván jelentés szer kívándorlási e * Az ara zelebb legett nézve kerzett tanács. Fellner miként a terv eadra megny téssel és redk hető. Kifejte ugy a tetőnek berendezésén lőndben életig gedhetlen kö frtrá menő kö továbbá, hogy a vízvezetés, színházban vol dezése, valami biztonság köv egyet. téve. A

nagy boszúból eredő rá-
leltségemnek tartom a
kása végett röviden kö-

ek, kik igazgatói műkö-
ről be vannak avatva
gazdászait s figyelmező
tekintetbe szoktam
etnek arra nézve, hogy
a külvilágban,
és illogni nem ki-
folyó vagy tekintélyt
tagjainak szerződte-
ba avatkozni nem szon-
és z n ő, leke teljes
asának szerény tehet-
etőleg mindenkor meg-

ehát nem egyebek lég-
lítások s rágalmaknál,
al azon alaptalan rá-
mad Vadnai Vilma kis-
martya viról, s nevezet
köznek tölem, erre vo-
may kisasszonynak sa-

zat.
Ziki számában említettik,
sason t. Krecsányiné asz-
sion miatt történi. Az
remek tartom ez állítást
is inkább, mert a fent
el soha legkisebb bajom
ami befolyást nem gyar-
nar 28-án.

Vadnai Vilma.
Kérdem tisztességes,
eljárás-e az egy n ő t
lap előző számában
a nem beszélt
releltetve, ily
nyilvánosság terén
apilag megburcolni.
A nagy közönségre

desait illetőleg egy-
ze meg Zeró, hogy
és nyomdafesteket
hácsa előttem annyit
a zérus: se nem
ön által felállított
sadalomban önmaga,
mondja: „az én tisz-
azt nem veszi be.”
közönségének párt-
elgés, por b a n
nt eddig — szerény
zorgalmam s igyeke-

ruár 28.
Krecsányi Ignác,
színiigazgató.

GOK.
zeknél, egy 1200
zött ölnöki állomás
i rendes bizottsági
asztás utján betöl-
pályázni kívánók,
k napjáig, szóval
jelentkezzenek. —
27. Si m o n f f y
armester.

Garbóczy Sár-
kevezértünk sirkövére
smét hozott áldozat-
szerkesztőségünk-
ál 1 ft. Jeney Mik-
2 ft. Jóna Dániel
ig tehát gyűlt erre
kik még a Simonyi
ségünkben tett adó-
eztek, azokat ujjolag
va fordításáról in-

sunk polgármestere
rosba utazott, hogy
se tárgyában a hon-
tartandó tanácskoz-
ez alkalommal több,
s eljár a polgármes-
ez 5-ikén tartandó
gyűlésre, de legke-
tartandó városi köz-

kifogyhatlan derek
ndor sirkövekről
rtani tűzkárosultak
rőr kezéhez. A jó

adajkon Debreczen
erét H a l m á g y i
gyásjelentés így
tne, szűl. Keresz-
zkar és Lilla, va-
melyen elszomoró-
rón szeretett férj-
zöldi Halmagyi Li-
g. m. kir. pénzügy-
reggel 3 órakor
ga 26-dik évében
án történt gyásos
nült tetemei folyó
or a bodajki sir-
lomra tetetini. Az
t márczius hó 1-én
denhatónak bemu-
em) 1883. február

február 26-kán d.
kötésnek örök hűsé-
Rimai János

néhai eszlári lelkész Nagy Károly ur árva ha-
jadou leányával Nagy Pólia kisasszonnyal
H.-Böszörményben; az esketést n. t. Bakóczy
János lelkész ur végezte. Áldást és boldogsá-
got kívánunk szent frigyökre

* **Adakozás.** A győrvidéki árvízkarosul-
tak részére Thuolt István földbirtokos H.-Pá-
lyiból 50 fót adományozott. Eddig e czélra
lapunk szerkesztőségénél gyűlt: 61 ft. 47 kr,
a mely összeget holnap átteszük a polgár-
mesteri hivatalhoz rendelkezési helyére jutta-
tás végett.

* **Lövásár Debreczenben.** A lövésverseny-
emelésére alakult részvénytársaság a buda-
pesti versenyeken s lövőkiváltságokon kívül lö-
vásárt tart Debreczenben folyó évi ápril hó
22—24-ike közt.

* **Ünnepeztetés.** Debreczenben holnap kez-
dődik a sorozás a város háza nagy
termében. — Ekkor az első korosztály kerül
vizsgálat alá.

* **Magyarok külföldön.** New-Yorból írják,
hogy ott két magyar egyelet létezik. Mindkét
egylet nagy tevékenységet fejt ki, s olykor
szini előadásokat is rendeznek.

* **Közmény.** Tegnap ily című közle-
ményünkre vonatkozólag azt az értesítést vet-
tük, hogy a kigyaludt kéményből a füst, mi-
után északról fújt a szél, nem csapódott a ter-
mekbe s így az iskola növendékei veszélynek
egyaláltalán nem voltak kitéve.

* **Kiállítás.** Arany-ézüst-zománcmű-kiál-
lítás lesz f. év. december hóban Budapesten.
A kiállítást rendező bizottság már megalakult.
A kiállítás célja a régi hazai ötvös művészek
készítményeinek bemutatása, az új készítmé-
nyekkel összehasonlítása s a nemesebb izlés
fejlesztése. Minden esetre egyike lesz a legér-
dekesebb kulturális kiállításoknak.

* **Ünnepe.** Nagy József alapító emlé-
kére a főiskolai énekkar márczius 5-én ünne-
pelelt fog rendezni a főiskolában.

* **Márczius 15-én,** mint már említettük,
a főiskolai ifjuság fényes ünnepelelt fog rendezni.
Az előkészületek szakadatlanul folynak. Emlék-
beszédet ez alkalommal Futó Zoltán, 3-ad
éves theologus fog tartani.

* **Dömjén Róza** k. a., színházunk volt
tagja, legközelebb a nemzeti színházban fog
vendégszerepelni.

* **Áthelyezés.** Krasován Pál helybeli
táviratdász Orsovára lett áthelyezése követ-
keztében márczius hó 3-ikán elhagyja váro-
sunkat, hol már tíz évet töltött.

* **A lövönatu vasutat** építő vállalkozó,
mint tapasztalni lehet, a vasutru vonatkozó
előmunkálatok teljesítését huzza-halasztja. Ez
okból már más vállalkozók is küldtek ható-
ságunkhoz új ajánlatokat, többi között egy J
Lehman nevű vállalkozó, ki a berlini lövönatu
vasutat is építette. Mint halljuk, Altmann, a
mostani vállalkozó, márczius 12-ikeig ka-
pott halasztást a munkálatok végzésére.

* **A polgári kaszinó** tegnap delután vá-
lasztmányi gyűlést tartott, melyen a többi
köz elhatározott, hogy a k a s z i n ó é v i
r e n d e s k ö z g y ű l é s e j ö v ő m á r c z i u s
18-ikán a kaszinó helyiségében fog megtar-
tatni.

* **Budapest főváros tervejze,** az összes
utczák, terek sat. lapstromával című díszes,
a hazai könyvnyomtatásnak becsületére való tér-
kép jelent meg Dobrowsky és Franke könyv-
kiadó czég kiadásában. A térképet a legutolsó
újítások és a legjobb források után Frivisz
Ferenc rajzolta, ára 60 kr, m nagyterjedelmű
térkép a kartográfia legújabb követelményei
szerint készült, egy lapon fölöleli a város
mind a tiz kerületét és ezek utcáit, vas-
utait, nyilvános és középületeit, melyek kü-
lönösen ki vannak emelve; az utczák —
csak az egyedül helyes és hivatalos magyar
elnevezéssel vannak megjelölve. Az egyes ke-
rületek külön színekben vannak feltüntetve
és végre az utczák és terek, valamint a ne-
vezetességek pontos rajzokra a térkép hátsó
lapján található. Ehez hasonlóan csinos, prak-
tikus és aránylag igen olcsó térkép a főváros-
ról eddig nem jelent meg s így a kiadó czég
egy érezhető hiányon segített vállalkozása ál-
tal, melyet a főváros és a vidék közönsége
bizonyára egyaránt méltányolni fog.

* **A piac-utczai gazdaság** a városház
kistermébe vasárnap d. e. 10 órakor csőzök
fogadása tárgyában gyűlést tart, mire az ér-
deklődőket figyelmeztetjük.

* **Megjelent s beklüdetett** hozánk: K ö z -
l ö n y a d e b r e c z e n i h i t t a n s z a k i ö n k e p z ő t á r s u l -
tat köréből. 5. szám; ügyesen szerkesztik:
Révész Kálmán és Sulyok István.

* **Kivándorlás.** Ungmegyéből hivatalos
jelentés szerint a múlt év II-ik felében 20
kivándorlási eset fordult elő. Mindannyian
Amerikában keresnek új hazát, és pedig tör-
vény szerű kivándorlási engedéllyel. A 20 ki-
vándorló közt 15 nőszemély volt.

* **Az aradi színház.** Felépitendő-e a kö-
zelebb leégett színház ez év folytán? Erre
nézve kérdezte meg Fellner építész az aradi
tanács. Fellner legelőször is azt hangsúlyozta,
miként a terv, hogy a színház már a jövő tel-
evadra megnyitható legyen, csak nagy erőfeszíté-
ssel és redkivül sldozatok árán volna kivi-
hető. Kifejté azt is, hogy a vasszerkezetnek,
ugy a tetőnek előállításánál, mint a színpad
berendezésénél kívánt alkalmazása — ami kü-
lönben életbiztonsági szempontból nem elen-
gedhetlen követelmény — mintegy 100,000
frtra menő költségtöbbletet vonna maga után,
továbbá, hogy tetemes kiadást fog igényelni
a vízvezetés, a fűtés és szellőztetésnek a régi
színházban voltál sokkal tökéletesebb beren-
dezése, valamint az is, hogy a tűz ellen való
biztonság követelményeinek mindenben elég
egyen téve. Arra nézve, hogy a színház hely-

reállításá mennyibe fog kerülni, kijelenté, mi-
ként hozzátevéleges számítás szerint a szin-
házat mintegy 140,000 frttal, ide nem érve a
díszletek beszerzését és a világítás berende-
zését, lehet újból fel építeni.

* **A második Eszter.** A tiszta-szentimrei
leány ügyében újabb jelentik, hogy a kar-
czi kir. ügyesség indítványára, mely felsőbb
helyről kapta az utasítást, fel fogják á s n i
M o l n á r E s z t e r h u l l á j á t A felásatást
és vizsgálatot az abad-szalóki járásbírószág
végzi karczi ügyész közjöttével. Az ügyész
és járásbíró ma mentek ki a helyszínre.

* **Nem igaz,** hogy dr. Rothnek V. Emil
trieszti sorsjeggyel nyert volna; ily papirja
nem is volt. Bár igaz lett volna!

* **A szabadság** napjának évfordulóján,
márczius 15-én felolvasást és társas-estélyt
fog rendezni a nagyváradi 48 as népkör. Az
erre kiküldött bizottság már tegnap tartott
ülést, melyen abban állapodott meg, hogy
márczius 15-én este 6 órakor, elnöki meg-
nyitással veszi kezdetét, mely után L u k á t s
Gyula a márcziusi eszméről tart felolvasást,
K u n y h ő s s y János egy hazafias költeményt
fog elszavalni, D u s László pedig Saacsyay
Imre emlékezetről értekezik.

* **A város-kereszt-egyletről** tegnap kö-
zött hírnökre vonatkozólag, illetékes helyről
vett értesítés folytán megjegyezzük, hogy a
tiszttakar és nőtlen urak által mult évben
rendezett társas-estélyek részvénydíjából fe-
maradt 129 frt a részvényesek határozatából
jótékony czélokra fordítottán elhatározott
ugyan, azonban a város-kereszt-egylet helybeli
fiókja javára ez összegnek csak harmadrését,
43 frt adott.

* **Abonyi Gyula,** színtársulatunk tagja,
Sátoralja-Ujhelybe utazott, hogy Krecsányi
színiigazgató helyett az ottani színház meg-
nyitások előadandó darabra a műkedvelők-
nek megadja a szükséges utasításokat.

* **A kertészleány.** Holnap és holnapután
este az az új operette fog színter kerülni. A
népszínház deszkán nagy érdeklődést költ-
tött ez a darab. Krecsányi szem előtt tartva
a t i z t e s s e g e t, roppant sokat szelidi-
tett e darabon s remélhető, hogy nagy tet-
zésre fog találni.

* **Nagy menetgyakorlat** lesz szombaton,
melyben részt fog venni a városunkban állo-
mászó összes gyalog és lovas katonaság. Az
indulás és a hazatérés zene mellett lesz.

* **Párba.** Tegnap történt a nagyerdőn.
Folytatása volt a kereskedők tombola-estélyén
egy önkéntesen egyenruhát viselő egyén és
egy kereskedő-segéd közt kifejtett csattanós
jelenetnek. A vesztes mindkét esetben az előbbi
volt. Es ha az okot kérdezed olvasó, akkor
keresd — az asszonyt, aztán egyik oldalon a
gyermekes feltekenykedést, a másik oldalon
az — ifjú nemes büszkeséget. Hogy mondja
az operettei portugal? „Hej csak az asszony,
csak is az asszony, az az oka minden bajnak!”

* **Szerencsétlenség.** Tegnap éjjel a nagy-
csapóutczai Strauss házhoz akart menni egy
cipész inas, de az ajtó zárva lévén, a ro-
vátkos falon próbált felmászni s a háztetőn át
kivátn bejutni. A borsalmas merészege csak-
nem czélhoz jutatta már a bátor vállalkozót,
de a végső pillanatban a legfelső párkány
keze alatt leszakadt s a cipész inas lezuhant
a kövezetre. Reggel vérből fagyva találták a
tüzoltók, kik gondos ápolás alá vették.

* **Válogatás öngyilkos.** Egy ladányi ké-
ményseprő mindenáron véget akart vetni élet-
ének. Fel is ment a templom tornyába, szé-
pen megkérte a harangozót, hogy dobja le
onnan. A harangozó ezt nem akarta cselekedni,
ő tehát kapta magát, elővett egy hosszú zsi-
neget, ennek egyik végét saját derekára, a
másik végét természetes kutyája nyakába kötötte.
Aztán kiállt a torony ablakba, ledobta a ku-
tyát azon reményben, hogy az őt is magával
rántja. Csakhogy a zsinég jó hosszú volt, a
szegény kutya összezsuzta magát, a nélkül,
— hogy gazdáját is lerántotta volna. Ezen any-
nyira elérkezvén, hogy végre is — le-
mondott az öngyilkossági szándékáról.

* **A kis szerkesztő.** Nem valami fiatal
menyecske különönségeit akarjuk megénekelni,
de az időt, mely a derült napokról oly vá-
ltozatosan vált, akár egy 18 éves leány szerel-
me. Majd esik, havaz, vagy zuzmarát csapok
a csipős szel szemünkbe. Másrészt talán jobb,
ha tél apó most dühöngi ki magát, legalább
a tavasz beköszöntevel nem leszünk kiteve
kiállhatatlan szépségeinek.

* **Postai utánvételekre** nézve a nagy kö-
zönségre előnyös változtatás fog legközelebb,
hihetőleg már április 1-én életbelépni. Ugyanis
a postai utánvételi lapok, ha rendelkezési hely-
lyökre megérkeznek s az utánvét kifizettetik,
nem mint utánvétlapoknak fognak a feladó
postahivatalhoz visszaküldetni, hanem mint a
postautalványok, ugy hogy a postai utánvétel-
nek a czímzett általi lap kezeelés elmaradt s
egyszerűen utalványoztatik az összeg, mit a
feladó, mint más egyéb pénzütalványt azonnal
felvehet a postahivatal utalványi osztályánál.

* **A lottó hivatal.** A napokban történt,
hogy egy budapesti polgár, a nagyszombi
sorsház alkalmával 5000 frtot nyert. Ezt az
összeget az illető a nyereményszelvény átadá-
sa mellett fel is vette a vambházban az át-
vevő főhivatalnok a kifizetés után azonban
nagy rémülettel vette észre, hogy a szelvény,
a melyre a végleges leszámolásig még szükség
volt, eltűnt. Csak másnap találták meg a szel-
vényt az egyik folyosón összetapasvsa a járó-
kelőktől. S az ehhez hasonló esetek többször
fordulnak elő a lottóhivatalban, a hol nagy és
égető szükség volna reformokra minden te-
kintetben.

* **Nagy tűz Oraviczán.** Oraviczáról je-

lentik mai kelettel, hogy Schmidt testvérek
toplecci petroleum pincejében tűz támadt és
nemsokára az összes gazdasági épületek és
gyárműhelyek leégtek. A kár 120,000 frtra
rug. A gyárepület biztosítva volt.

* **Női orvosok Chinában.** Északi Chiná-
ban a legtekintélyesebb orvos egy fiatal és
szép angol nő, Miss Howard. Nemrég, mikor
Tinecsinbe hívták Li grófnő, Li-Hung-Chang
kormányzó nejeinek gyógyítására, a fiatal hölgy
a legrövidebb idő alatt annyira meggyerte az
összes körök bizalmát, hogy két nagy kórház
felügyeletével megbízták. Miss Howard és több
fiatal nősegéd, kit a fiatal nőörvos magához
hívtat Angliából, szintén kiterjedt praxisnak
örvendenek. Csak az egy panasz, hogy a
mennyei birodalom lakói nem igen bőkezűek
a díjazásban.

* **Karczagról** értesítik lapunkat, hogy a
ref. egyházi főgondnoknak választott Frater
Imre törvényeszéki bíró, Pap Elek ellenében
impozans szavazattöbbséggel egyházi gond-
nok s jegyző és számvevő választásnál elvá-
lasztattak: j-gyöz és számvevőnek nagy töb-
bséggel, daczára annak, hogy többen is candi-
dáltak ez állásra, Bartha László s gondnokok
lettek Vadai István és K. Kovács Imre bir-
tokosok. Ezenfelül a presbyterium, melynek
tagjai ez állásra a legszakavatottabb egyének,
megalakította bizottságait. Általában az egy-
házi szervezet a legjobb kezekben nyugszik s
bizalommal tekinthetünk az új zsinati törvé-
nyek alapján ref. egyházunk jövőjébe. Másik
fontos esemény is történt városunkban, az adóhi-
vatal az ottani zavarok folytán újszervezt nyert.
Adóügyi tanácsos lett: Kis János egyhangu
választás utján, pénztárnok: Tökés János, el-
lenőr: Csakai István, s nyilvántartói állásra
Bartha János választottak el, így tehát a za-
varok jóvá hozatása iránti intézkedés, mely
különösen a birtokok nyilvántartásában nyil-
vánult — jobb kézbe összpontosított. Arva-
széki ölnökké lett Szabó István, ki mint rendőr-
kapitány állásától ideig felfüggesztve volt.
Máskülönben polgármesterünk Pap Elek is,
az ellene intézett tömérdek vád miatt állásá-
tól felfüggesztve lévén, s a városi pénztár-
nok és mérnöki állás is betöltetvén, legköze-
lebb, ha még a rendőrkapitányi hivatalnál
bekövetkezhet esetleges változás is figye-
lembe vesszük: általános tisztújítás leend
csaknem egészben városunkban.

CSARNOK.
A paradicsomban.
Karcsony este őn is tisztességes módon
beboroztam. Csomború, rizingli, szerednyei...
nyul, kappan, fécán... villányi, budai, sás-
hegyi...
— Kedves barátom, — szólit meg a
jobbom felől ülő, — én azt hiszem, hogy te
legalább is fél lábbal az ur szőllejében jársz.
— Fél lábbal! Bátoran azt mondhatta
volna, hogy mindkét lábbal. De valószínűleg
nem akart megsérteni.

De az „Ur szőlleje“ megmaradt emlé-
kemben. Vacsora alatt is úgy forgott agyamban,
mint egy kicsiny szelmalom kereke... Talán
el tudják képzelni, hogy milyen az álmatlanul
eltöltött éj, kivált ha annyi mindenféle szá-
nyas és bor váltakozik az élvezetek során.
Alig tértem haza, alig fektüdtem, illetve ve-
tettem le magam ágyamba, ugy elaludtam,
hogy a Gellérthegy összes ágyui sem birtak
volna fölébreszteni.

Inasom azt mondta később, hogy hu-
szonhat órát aludtam szakadatlanul. Nekem
tehát egy napom hiányzik a hétből: hét nap
helyett csak hatot találók, nem tudok eliga-
zodni... Hátra vagyok, mint a Mahomed
kalendárioma.

De nem erről van szó. Almomban rend-
kívüli dolog történt velem... Akár hiszik,
akár nem, de engem bizony elragadtak a pa-
radicsomba! Mindennapi vacsora után ilyesmi
meg sem történhetik; de így nincs benne
semmi különös. Láthatják ebből azt is, hogy
az Ursten nem is olyan túrmetlen, mint a
milyennek mondják...

Mielőtt belettem volna az ajtón, némi
ketelyem támadt:
— Bocsánat, — szóltam fenséges veze-
tőmhöz, — én ide merő kíváncsiságból jövök...
felelte örvendek annak, hogy a paradicsombot
meglátogattam és tanuja lehetek, hogy mint
folytak a mennyei ügyek, de ön megígéri,
hogy egy-két óra multával elbocsát? Nekem
barátim vannak a földön, kik várnak reám,
van feleségem, kit elmaradásom t a l á n nyugal-
talanitana is, gyermekeim sirni találnának; és
ha holnap be nem jönnek a szerkesztőségbe,
még a nyomda is megakadhatna...

Igaz, hogy ez csak tres kifogás volt ré-
szemről; de úgy vélekedtem, hogy miután
nekem még vagy husz átkinlódni való eszten-
dóm van a sirmalak völgyében, kár lenne
ezekről lemondani... Elvégre a menyországot
látni akkor is időm lesz.

Szent Péter megígérte kérelmem teljesíté-
sét, sőt t e r t i j e g y e t i s a d o t t... Min-
den tekintetben rendkívül udvarias volt velem
szemben: igazi gavallér!... Részletenkint
megmutatta az ét-, fogadó-, társalgó-, hálóter-
meket... Minden barmulatos rendben volt tartva.
— Jól van, jól van, mondám Szent Pé-
ternek, és ha a legkuruczabb generalis jönne
is vizitatóra, ő nem találna kifogásolni valót.
— Apropos, szólit Szent Péter, ön épen
jókör jön: épen ma ünnepelelt a most véget
ért év visszatértét és ma bucsuzunk az utjára
induló új esztendőtl. Nagy paradé van ma a
paradicsomban, jobbkör nem is jöhetett.

— De kérem, mondám, hiszen ma még
csak december 25-ike van. Mint lehet tehát?

— Mi kissé sietünk, mert látja ön, az
év vége felé roppant megszorodik a mun-
kánk... December 31-én menyei kormányzat
örögnök való munka — bocsánat e szóért...
Erti már most!...

Bevezetett egy nagyszerű épületbe, mely-
ben a termek egy nyitlak egymásba, mint a
mi nemzeti muzeumunkban. A butorok, szek-
rények, székek között komoly alakok sétáltak,
székek hátán arany gyöngyből volt az illető
évszám kivarrva.

— Ezek az elmúlt évek. A világ terem-
tése óta elmúlt századok szerint vannak osz-
tályozva... Midőn bevezették földi szereplé-
süket, itt nyugalmat adunk nekik, itt egy hely-
yet tartunk fenn számukra, mint nálatok a
hadastyánoknak... A mint látja, itt rend, ké-
nyelem, tisztaság uralkodik.

Valóban bámulatraméltó háztartás...
Bizarra párok, idegenemű alakok. Az egyik
ablaknál egy Pharaok idejéből esztendő ke-
deleyesen cseveg egy Maria Thereziabeli évvel.
A kandalló közelebb az Augustus korából
való év XV. Lajos korabeli esztendő el-
beszéléseit hallgatja, a mint ez a francia ud-
var szerelmes históriáit írja le előtte vonzó,
megnyerő modorban.

Helyenként vértalan találkozás, merő el-
lentet.

— Bocsánat, szólók szent Péterhez, az
elmúlt éveket mind együtt látom; de nem
mutathatna meg nekem a jövő esztendőket?
— Kópé! — nem rossz izlésed van! vála-
szolt nevetve. Oly dolgot kíván tölem, a mibez
az atyáistennek külön engedélye kell. Naia
van a terem kulcsa, melyben a jövendő évek
lagnak!

— Az ön pártfogása mellett megláthat-
nám?

— Nem hiszem, mert ön itt csak átuta-
zóban van s ha visszatér a földre, bizonyára
mindent elcsacsog... Mindamellet bizonyos
fóki eleget tehetek kíváncságának és felfedem
a módszert, melyet az új évek elkészítésénél
legtöbbször követünk.

— Hogy új évet csináljunk, előveszünk
a véletlenül kezünkbe kerülő mult évek bár-
melyikét és föltöltöztetjük a legújabb divat szer-
int; régi gondolkodás módjára, elavult néze-
teire a divatos eszme és még felfedetlen ta-
lálmányok fátylat borítjuk... És az ily mó-
don kiöltöztetett evünk unjak is beillik...
Nem is rossz eljárás!...

Es csakugyan Szent Péter egész sorát
mutatta a száraz és nedves, a dus természetű és
rosz aratásu valamint oly éveknek, melyekben
árviz pusztított, éhhalál dühöngött, melyek is-
mét és miért megérték...
— Most vigyázzon! szólit hirtelen ve-
zetőm.

E pillanatban nagy mozgás keletkezett a
paradicsomban. Ajtók nyitlak, kiakálás hallott.
A cherubok és seraphok jöttek minden oldal-
ról. Sorfalat képeztek és ugy vártak vala-
mit...
Im megérkezett az 1822-ik év!...
Lassan, hosszú botjára támaszkodva kö-
közeleddet: szakálla övéig ért és tele volt viz-
zel, sárral.

— Oh gyermeim, mily fertelmes idő?...
Az eső, az árviz, a sok mindenféle zavar...
— Üdvözlünk, öregünk, hangzott kar-
ban; nem örvend az életnek?
— Örvendek, hogy élttem. Most már
vége... Jó mulatságot kívánok az 1883-
iknak... A propos, hol van a kedves kol-
lega?

— Lent van, — válaszolt szent Péter; —
az Ursten épen most adja neki az utolsó
utasításokat.
Es csakugyan aranyos felhő közepette
ott ült az örökkévalóság ura és barátságosan
társalog egy fiatal, friss szellemmel... A be-
szélgétség vagy husz percig tartott... Az új
év már indulni készült, midőn az Ur vissza-
híttá.

Mi mondani valója volt még? Nem tu-
dom, de az bizonyos, hogy rólam volt szó,
mert a mint az új év mellettem elment, rám
kacsintott és nevetve kiáltott: „Igen, igen...
ez a sashegyi!... Oh, az ördögös sas-
hegyi!”

Az égben — ugy látszik — közönséges
korhelynek néztek engem... Es annyira meg-
lepett, hogy egyszerre csak felebredtem...
Inasom felnyitja a redőket és így szól:
— Uram, délelőtti tizenegy óra van...
Két ur az újévi ajándék ügyében beszélni
akar önnel!
— Ki az a két ur?
— Ugy látszik, kéményseprők...
— És te azokat nevezed uraknak?...
Küldd őket a pokolba!
Ah! Ez már megis sok!... Az egész
éjet a paradicsomban töltöm, és mikor föl-
ébredek... a... kéményseprők várnak rám...
szép ebredés!...

Hja persze... sashegyi, rizingli, csom-
bordi, villányi...

GAZDASÁG, IPAR, KERESKEDELEM.
— Debreczeni piac. (Hivatalos árjegyzék a
„Debreczen“ részére.) 1883. febr. 20. Az árak méter-
mázsánként számítva. Jelölgetnek a feladó, közép és
alsó árak: buza: 9.30—9.20—9.10, kétszeres 7.60—
7.50—7.40, rozs 6.80—6.40—6.30, árpa 6.20—6.10—6.00,
zab 6.00—5.90—5.80, — tengeri 5.60—5.50—5.40, köles
6.60—6.50—6.40, köles kása 1090 egy szak burzonya,
150 100 kiló szalonna 6.500—6.400—6300, 100 kiló
háj 6500—64.00—6300.

Szerkesztői posta.
— Budapestre. Ugy hisz a de mért nem válassz-
nál táviratomra? Soká tart még az a zá-számadás? Ü-
vözlünk.

Felölös szerkesztő: HENTALER LAJOS.
Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

